

Abstrakt:

Východiska: Užívání tabáku, který obsahuje nikotin se řadí mezi látky s nejvyšším závislostním potenciálem. O negativním dopadu a důsledcích užívání cigaret se diskutuje nejen mezi odborníky. Oproti tomu náhradní nikotinová terapie a zkušenosti uživatelů jsou blíže nespecifikovány.

Cíle: Primárním cílem výzkumu bylo zmapovat zkušenosti klientů Národní linky pro odvykání kouření s užíváním náhradní nikotinové terapie při léčbě závislosti na tabáku. Zkoumané kategorie zahrnují: dávkování náhradního nikotinu, preferované formy náhradního nikotinu, zaznamenané negativní účinky a způsob aplikace náhradního nikotinu. Studie byla realizována za účelem zpřesnění dávkování náhradní nikotinové terapie, zvýšení compliance uživatelů náhradního nikotinu a zvýšení kvality poskytovaných služeb Národní linky pro odvykání kouření.

Metody: Studie byla realizována s pomocí kvalitativní výzkumné metodiky. Respondenti byli vybráni pomocí metody záměrného výběru podle definovaných vlastností. Pomocí strukturovaného rozhovoru s otevřenými otázkami a polostrukturovaných rozhovorů proběhla tvorba dat. Výzkumná data byla zpracována pomocí metody otevřeného kódování a pro přímé zpracování dat byla využita metoda zachycování vzorců. Výzkumný soubor tvořilo 255 respondentů. Jednalo se o dospělé uživatele tabáku, kteří chtěli přestat kouřit nebo zredukovat počet vykouřených cigaret, a to s podporou Národní linky pro odvykání kouření. Dalším kritériem byla prokázaná nikotinová závislost a užívání náhradní nikotinové terapie.

Výsledky: Kuřáci získávali doporučení pro užívání náhradní nikotinové terapie zejména při úvodním hovoru. Častěji doporučovanou formou byla orální a poté kombinace orální a transdermální formy. Respondenti využívali široké spektrum konzultací, kdy nejčastěji využili při odvykání kouření 3 odborné konzultace. Současně uživatelé orální i transdermální formy náhradního nikotinu zaznamenali negativní účinky (pálení v ústech nebo krku, škytání nebo vyrážka), zejména v důsledku nesprávné aplikace.

Závěr: Ve studii byly popsány zkušenosti uživatelů tabáku s náhradní nikotinovou terapií klientů Národní linky pro odvykání kouření. Náhradní nikotinová terapie je bezpečná forma substituce při odvykání kouření a nežádoucí účinky jsou zejména díky nesprávné aplikaci. Přehled zkušeností uživatelů náhradní nikotinové terapie může sloužit ke zkvalitnění služeb a zvýšení povědomí o nikotinové substituci. Současně může práce sloužit jako inspirace a motivace k vytvoření a porovnání obdobné studie nebo získání zkušeností s užíváním náhradního nikotinu u uživatelů jiných tabákových výrobků.